

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/42/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119288616
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6119288616.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v sporovej veci žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. XX, XXX XX B., právne zastúpený advokátkou JUDr. Janou Šepelovou, so sídlom Námestie slobody 13/25, 066 01 Humenné, proti žalovanej D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. C. XX, XXX XX F., o zaplatenie 9.100,- Eur s prísl. - trovy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 21C/35/2019-280 zo dňa 22. februára 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Mení uznesenie vo výroku II. tak, že žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 9 100 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 01.03.2019 až do zaplatenia a to všetko v mesačných splátkach vo výške 270 eur splatných vždy do 20 dňa, toho ktorého mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok v prípade nezaplatenia niektorej splátky riadne a včas.

II. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.“

Rozhodnutie právne odôvodnil § 451 ods. 1, 2, § 454, § 456, § 458 ods. 1, § 420 ods. 1, § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 255, § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca podal návrh na vydanie platobného rozkazu, v ktorom žiadal zaviazať žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom dôvodiac, že žalovanej ako svojej sestre previedol na účet sumu 9.100,- Eur dňa 10.05.2017 na doplatenie hypotéky, ktorú si vzala žalovaná na kúpu a rekonštrukciu rodinného domu. V predmetnej veci bol vydaný platobný rozkaz, voči ktorému však žalovaná podala včas odpor. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť, pretože zo strany žalobcu išlo o nenávratné poskytnutie peňažných prostriedkov a táto nehnuteľnosť bola užívaná aj žalobcom. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané prevedenie peňažných prostriedkov na účet žalovanej, výlučné vlastníctvo žalovanej k rodinnému domu špecifikovanému v žalobe, na ktorej je zapísaná ťarcha v prospech G. G., H., čo vyplýva aj zo zmluvy o splátkovom úvere.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v tomto prípade nejde o klasické bezdôvodné obohatenia, a to plnenie bez právneho dôvodu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že je splnený iný dôvod na bezdôvodné obohatenie, a to majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Konkrétne ústna dohoda medzi stranami konania o tom, že sa pre žalobcu za sumu 9.100,- Eur zrekonštruuje časť tohto rodinného domu, aby tam mohol bývať bola žalobcom zrušená, a to tým, že výslovne žalovanej uviedol, že v dome ďalej bývať nebude a odišiel bývať k svojej priateľke. Týmto bola táto pôvodná dohoda zrušená a nedošlo k jej naplneniu. Okrem toho časť tohto domu, kde mal bývať žalobca do začatia súdneho konania zrekonštruovaná nebola. Nie je sporné, že žalovaná suma 9.100,- Eur od žalobcu obdržala a bola použitá na rekonštrukciu tohto domu a pravdepodobne časť aj na úhradu časti kúpnej ceny. Z týchto príčin sa žalovaná o sumu 9.100,- Eur obohatila na úkor žalobcu, pretože táto suma zhodnotila nehnuteľnosť v jej výlučnom vlastníctve, respektíve bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Takto vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej, ktoré je povinná vydať žalobcovi - svoju bratovi. Z tohto dôvodu mal za to, že boli splnené podmienky o bezdôvodnom obohatení, pretože odpadol právny dôvod - ústna dohoda strán konania na poskytnutie uvedenej sumy, a preto túto sumu žalovaná musí vrátiť žalobcovi. Žalovanej bolo umožnené túto sumu splácať v mesačných splátkach, tak ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku a to z dôvodu, aby to žalovaná s manželom finančne zvládla, pričom výška splátok bola určená podľa splátok úveru, ktorý spláca žalobca ako dlžník svojej banke, od ktorej dostal sumu 9.100,- Eur.

O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, a to z dôvodu, že dôvody hodné osobitného zreteľa videl jednak v osobách strán sporu, pretože ide o súrodencov - brata so sestrou, ako aj predmete sporu, kde sa v podstate riešilo vlastnícke právo, respektíve bývalá dohoda o užívaní nehnuteľností medzi stranami sporu.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, a to proti výroku II.. Uviedol, že v konaní mal plný úspech, súd správne vyslovil, že boli splnené podmienky o bezdôvodnom obohatení, pretože odpadol právny dôvod - ústna dohoda strán. Súhlasil aj s tým, aby bolo žalovanej umožnené vrátiť uvedenú sumu v splátkach, avšak nesúhlasil, aby musel znášať trovy konania, ktoré vynaložil na dosiahnutie vydaného rozhodnutia. Keďže súd vyslovil, že je v práve, má za to, že týmto nadobudol aj nárok na náhradu trov konania. Je nespravodlivé, aby znášal trovy, ktorým sa dalo predísť, ak by mu sestra vrátila peniaze hneď ako ju na to vyzval, poprípade, keď jej bola doručená predžalobná výzva od advokátky. Uviedol, že skutočnosť, že so žalovanou sú súrodenci nemôže zakladať dôvod hodný osobitného zreteľa. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku II. zrušil v celom rozsahu a priznal mu náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaná k podanému odvolaniu uviedla, že v žiadnom prípade nesúhlasí s odvolaním odporcu, poprela jeho tvrdenia a uviedla, že ak by sa vedel ospravedlniť a dohodnúť sa, tak žiadny súd nemusel byť.

Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobca namieta nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.).

Odvolačný súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky, keďže súd prvej inštancie síce aplikoval na predmetný prípad správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane konania ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Rozhodovanie o trovách súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku a je samo o sebe spôsobilé zasiahnuť do práva strany podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd, ako to dôvodil aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rozhodnutí zo dňa 06.02.1954 vo veci Beer proti Rakúsku, resp. v rozhodnutí zo dňa 07.10.2004 vo veci Bauman proti Rakúsku (č. 30428/96, resp. 76809/01).

Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. O plný úspech žalobcu vo veci ide vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane.

Vo vzťahu k aplikácii ust. § 257 C.s.p., odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie predstavuje výnimku pri rozhodovaní o trovách konania. Účelom tohto ustanovenia je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolútného práva. Je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kauzistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynuli z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

Zo slovného znenia vyššie uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 C.s.p. preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane konania; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania

a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 C.s.p. sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod..

Zákon explicitne nevypočítava, ktoré okolnosti sú relevantné do takej miery, že môžu predstavovať dôvod na nepriznanie náhrady trov konania. Judikatúra považuje za nepostačujúci na aplikáciu § 257 C.s.p. len všeobecný záver hodnotiaci dopad rozhodnutia o určitom druhu nároku (porov. R 34/1982, R 23/1989).

Súd prvej inštancie vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa v predmete sporu a v osobách sporových strán, keďže ide o súrodencov, avšak odvolací súd so záverom o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa nesúhlasí. V predmetnom prípade nebolo poukázané a neexistujú žiadne také dôvody, ktoré by boli natoľko výnimočnými, aby odôvodňovali aplikáciu ust. § 257 C.s.p., a teda ktoré by zakladali existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Vzhľadom na uvedené tak možno konštatovať, že na predmetný prípad bolo potrebné aplikovať zásadu úspechu vo veci (§ 255 C.s.p.), ako to správne urobil aj súd prvej inštancie. V predmetnom prípade bol žalobca úspešný, jeho žalobe bolo vyhovené v celom rozsahu. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobca bol procesne plne úspešným, zatiaľ čo žalovaná úspešná nebola, preto nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100% vznikol žalobcovi vo vzťahu k žalovanej. Odvolací súd preto vyhodnotil odvolanie žalobcu ako dôvodné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, preto odvolací súd v zmysle § 388 C.s.p. uznesenie v napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o trovách konania zmenil tak, že žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%, o ktorej výške potom rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnej žalovanej v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).